

Викладач курсу
Контактна інформація
викладача (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Спортивна медицина»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність – **017 Фізична культура і спорт**
Освітньо-професійна програма – Фізична культура і спорт
Рік навчання - 4, семестр 8
Форма навчання - денна
Кількість кредитів ЄКТС - 4
Мова викладання - українська

д.мед.н., професор Ткач Геннадій Федорович
(044)258-42-63
tkachgf@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Спортивна медицина» є надання студентам знань та навичок для роботи в сфері спортивної медицини та медичної підтримки спортсменів. Розуміння особливостей спортивної діяльності. Розвиток у студентів розуміння унікальних вимог та ризиків, пов'язаних із зайняттям фізичною активністю та високою інтенсивністю тренувань. Профілактика та лікування травм. Навчання студентів методам профілактики, діагностики та лікування спортивних травм. Оптимізація фізичної підготовки. Вивчення принципів та методів підвищення ефективності фізичної підготовки спортсменів. Безпека та здоров'я спортсменів. Надання інформації про правила та рекомендації з питань безпеки під час тренувань та змагань.

Завдання дисципліни є:

1. Вивчення теоретичних аспектів. Засвоєння основних понять та теорій, пов'язаних із спортивною медициною.
2. Практична підготовка. Отримання практичних навичок у сфері надання першої допомоги, роботи зі спортивними травмами та реабілітації.
3. Аналіз та вирішення клінічних випадків. Розвиток у студентів навичок аналізу та вирішення клінічних ситуацій, які можуть виникнути у спортивному середовищі.
4. Розробка індивідуальних планів підтримки. Навчання розробці індивідуальних програм забезпечення здоров'я та підтримки фізичної форми для конкретних спортсменів.
5. Вивчення етичних аспектів. Розуміння етичних принципів у сфері спортивної медицини, включаючи конфіденційність та взаємодію з пацієнтами.

Основні результати навчання та набуття компетентності, які вони формують:

- **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- **Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

- **Фахові (спеціальні) компетентності (СК):**

СК 3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.

СК 9. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

- **Результати навчання (РН):**

РН 11. Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.

РН 16. Надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (л/ п/ср)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
4 курс 8 семестр				
Змістовний модуль 1. Основи спортивної медицини				
Тема 1.1. Введення в спортивну медицину.	2/2/5	Знати <ul style="list-style-type: none"> Анатомічну будову та фізіологію людського організму у контексті спортивної діяльності. Основні принципи та методи діагностики та оцінки фізичного стану спортсменів. 	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та повнотекстовою лекцією в eLearn чи іншій мережі). <i>Виконання та здача практичної роботи</i> (Написання доповідей, підготуватися до обговорення питань тем на практичних заняттях). <i>Виконання самостійної роботи</i> (опрацювання тем самостійної роботи за модулем та ведення конспекту). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (виконання тестових завдань на заняті чи в eLearn)	Згідно політики оцінювання та розподілу балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни
Тема 1.2. Фізіологія та анатомія для лікарів у спортивній медицині.	2/2/5	<ul style="list-style-type: none"> Природні механізми адаптації організму до фізичних навантажень та тренувань. Основи медичного обслуговування та догляду за спортсменами перед, під час і після змагань. Профілактичні заходи та методи уникнення та лікування травм у спортивній медицині. 		
Тема 1.3. Порушення здоров'я та інвалідність у спорті.	2/2/5	<ul style="list-style-type: none"> Основи фармакології та використання медикаментів у спортивній медицині. Основні принципи та методи фізіотерапії та відновлювального лікування в спортивній медицині. Психологічні аспекти та підходи до лікування та реабілітації спортсменів. 		
Тема 1.4. Екстрені ситуації в спорті.	2/2/5	<ul style="list-style-type: none"> Сучасні технології та методи ведення медичного обліку та статистики в спортивній медицині. Еволюцію та сучасні тенденції розвитку спортивної медицини. 		
Тема 1.5. Діагностика та лікування захворювань, пов'язаних із спортом.	2/2/5	Вміти <ul style="list-style-type: none"> Проводити ефективний медичний огляд та обстеження спортсменів. Застосовувати методи діагностики для визначення фізичного стану та потенційних ризиків для здоров'я спортсменів. 		
Тема 1.6. Дієтологія та живлення для спортсменів.	2/2/5	<ul style="list-style-type: none"> Розробляти індивідуальні програми адаптації до фізичних навантажень та тренувань. Надавати ефективну медичну допомогу в разі травм або нагальних станів. Використовувати фармакологічні засоби відповідно до медичних стандартів та етики. Здійснювати фізіотерапевтичні процедури та відновлювальне лікування. Співпрацювати з психологами та іншими спеціалістами для забезпечення повноцінного реабілітаційного процесу. 		
Тема 1.7. Допінг у спорті: попередження та виявлення.	2/2/5	<ul style="list-style-type: none"> Застосовувати сучасні технології та електронні системи для ведення медичного обліку та статистики в спортивній медицині. Підтримувати постійний професійний розвиток та відстежувати нові тенденції у спортивній медицині. Використовувати інноваційні підходи та наукові досягнення для покращення результативності медичного супроводу в спорті. 		
Змістовний модуль 2. Сучасні тенденції у спортивній медицині				

Тема 2.1. Технології та інновації в спортивній медицині.	2/2/5	<p>Знати</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сучасні наукові дослідження та відкриття в галузі спортивної медицини. • Інноваційні методи діагностики та моніторингу фізичного стану спортсменів. • Технології біометричного контролю та аналізу показників здоров'я. • Сучасні методи та технології реабілітації високопрофесійних спортсменів. • Впровадження електронних систем управління медичною інформацією в спортивній медицині. • Роль генетичного аналізу в індивідуалізації програм тренувань та підходів до здоров'я спортсменів. • Використання технологій віртуальної та доповненої реальності в реабілітаційних програмах. • Розвиток та застосування роботизованих систем для відновлення рухових функцій спортсменів. • Інновації в області фізіотерапії та фізичної реабілітації в спортивній медицині. • Перспективи розвитку спортивної медицини та її вплив на підготовку спортсменів. <p>Вміти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Впроваджувати сучасні методи діагностики та моніторингу стану здоров'я спортсменів. • Використовувати технології біометричного контролю для об'єктивної оцінки фізичного стану. • Організовувати та впроваджувати інноваційні підходи до реабілітації та відновлення спортсменів. • Працювати з електронними системами управління медичною інформацією та електронними здоров'я. • Індивідуалізувати програми тренувань та реабілітації на основі генетичного аналізу. • Впроваджувати технології віртуальної та доповненої реальності в реабілітаційних програмах. • Ефективно використовувати роботизовані системи для відновлення рухових функцій. • Застосовувати інновації в області фізіотерапії та фізичної реабілітації. • Сприймати та аналізувати наукові публікації та дослідження в галузі спортивної медицини. • Активно долучатися до впровадження сучасних тенденцій у свою практику та підвищувати кваліфікацію. 	<p><i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та повнотекстовою лекцією в eLearn чи іншій мережі). <i>Виконання та задача практичної роботи</i> (Написання доповідей, підготуватися до обговорення питань тем на практичних заняттях). <i>Виконання самостійної роботи</i> (опрацювання тем самостійної роботи за модулем та ведення конспекту). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (виконання тестових завдань на заняті чи в eLearn)</p>	<p>Згідно політики оцінювання та розподілу балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни</p>
Тема 2.2. Геронтоспорт : медичні аспекти старіння та спорту.	2/2/6			
Тема 2.3. Жіночий спорт: медичні питання та аспекти допінгу.	2/2/6			
Тема 2.4. Спортивна медицина та психічне здоров'я спортсменів.	2/2/6			
Тема 2.5. Спортивні травми та реабілітація.	2/2/5			
Тема 2.6. Глобальні виклики в спортивній медицині: пандемія та інші ситуації.	2/2/5			

УТВОРЕННЯ ОЦІНКИ ЗА КУРС

Оцінка за курс утворюється з оцінки навчальної роботи, що складає 70% ваги, та оцінки за підсумкову атестацію (залік), що складає 30% ваги.

Більш детальний розподіл балів за різні види роботи подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни

Види діяльності	К-ть балів
Змістовний модуль 1.	100

Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 1	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 2	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 3	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 4	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 5	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 6	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 7	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 8	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 9	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 10	5
Наявність конспектів за темами самостійної роботи	20
Модульна контрольна робота. Виконання 30 тестових завдань за тематикою змістовного модуля	30
Змістовий модуль 2.	100
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 11	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 12	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 13	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 14	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 15	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 16	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 17	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 18	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 19	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 20	5
Наявність конспектів за темами самостійної роботи	20
Модульна контрольна робота. Виконання 30 тестових завдань за тематикою змістовного модуля	30
Всього за види діяльності (Рейтинг навчальної роботи - Рн.р.)	70
Екзамен (Рейтинг підсумкової атестації – Рат.)	30
Рейтингова оцінка навчальної дисципліни – Рн.д.	100

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Презентації, тестові завдання, доповіді, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Презентації, тестові завдання, доповіді повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Апанасенко Г.Л., Волгіна Л.Н. та ін. Експрес-скринінг рівня соматичного здоров'я населення при профілактичних оглядах. Методичні рекомендації. Київ, 2019. 8 с.
2. Апанасенко Г.Л., Попова Л.А. Медицинская валеология. К.: Здоров'я, 2020. 247 с.
3. Врачебный контроль в физическом воспитании и спорте: методические рекомендации для студентов IV курса медицинского факультета / Сост.: В.С. Соколовский, Н.А. Романова, В.С. Власова, И.И. Бондарев. Одесса: Одесс. гос. мед. ун-т, 2021. 93с.
4. Гайтон А. Медицинская физиология: [учебник] / А. Гайтон, Д. Холл. К.: Логосфера, 2018. 1296 с.
5. Ганонг В. Ф. Фізіологія людини : [підручник] / В. Ф. Ганонг. Львів: Бак, 2002 432 с.
6. Допінги і спорт: навч.-метод. посіб. / за ред. П. Д. Плахтія. Кам'янець-Подільський, 2017. 102 с.
7. Лікувальна фізична культура: Довідник / За редакцією В.А. Єпіфанова.-2-е вид. перераб. и доп. К: Медицина, 2015. 592с.
8. Лікувальна фізкультура в системі медичної реабілітації: посібник для лікарів / Під ред. А.Ф. Каптелина, И.П. Лебедевой К.: Медицина, 1995. 400с.
9. Ликов О.О., Середенко Л.П., Добровольська Н.О. Лікувальна фізкультура при внутрішніх хворобах: Практикум. Донецьк: Дон. держ. мед. ун-т, 2002. 163с.
10. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина (Вибрані лекції для студентів) / Абрамов В.В., Клапчук В.В., Смирнова О.Л. та ін.; за ред. проф. В.В Клапчука. Дніпропетровськ: Медакадемія, 2006. 179 с.
11. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: Підручник/ Клапчук В.В., Дзяк Г.В., Мурахов І.В. та ін.; за ред. В.В. Клапчука, Г.В. Дзяка. К.: Здоров'я, 1995. 312с.
12. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: Тестові завдання для контролю знань студентів медичного та стоматологічного факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівнів акредитації (Навчальний посібник) / Абрамов В.В., Клапчук В.В., Магльований А.В., Смирнова О.Л., та ін.; за ред. проф. В.В. Клапчука та проф. А.В. Магльованого. Дніпропетровськ: Мед академія, 2016. 124с.
13. Лыков А.А., Середенко Л.П., Добровольская Н.А. Практикум по лечебной физкультуре в терапии / Под ред. А.А. Лыкова.- Донецк: Дон. гос. мед. ун-т, 2001. 175с.
14. Медико-біологічні дисципліни напряму підготовки «фізичне виховання»: основи загальної та часткової фізіології, спортивна фізіологія. Теоретичні аспекти, практичні та ситуаційні задачі: [навч. посібник] / Г. Волохова, О. Кащенко, К.Сидорченко, І. Овчарук. Одеса: Військова академія, 2014. 332 с.

Додаткові:

15. Медицинская реабилитация в артралогии / В.Н. Сокрут, В.Н. Козаков, О.В. Синяченко и др. Донецк: ООО «Лебедь», 2000. 377с.
16. Медицинская реабилитация в терапии: Руководство для студентов и врачей / Сокрут В.Н., Козаков В.Н., Поважная Е.С. и др./ Под ред. В.Н. Сокрута и В.Н. Козакова. Донецк: ОАО «Укр НТЭК», 2001. 1076 с.
17. Мурза В. П., Архипов О. А., Хорошуха М. Ф. Спортивна медицина: навч. посібник. Київ: Ун-т «Україна», 2007. 248 с.
18. Мухін В.М. Фізична реабілітація. Київ: Олімпійська література, 2000. 423с.
19. Полянська О.С., Тащук В.К.. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник. Чернівці: Медакадемія, 2004. 232с.